

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Thomae Młodzianowski, Polonie, Societatis Jesu,
Prælectionum Theologicarum Tomus ...**

De Metaphysica, Logica, Octo Libris Physicorum, Generatione, Corruptione
Et Anima

Młodzianowski, Tomasz
Moguntiae Et Dantisci, 1682

Punctum Difficultatis 1. An penetrationes potuerint fieri ab æterno?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95667](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95667)

non datur. Ergo nec causa instrumentalis creativa dabitur. Major probatur: Calor enim est instrumentum ignis. Potentia generativa est instrumentum viventis, & similia.

RESPONDERI potest, negando maiorem; quia si potest esse in diverso genere immediato Instrumentum & Causa principalis, quia Instrumentum est accidens; causa principalis est substantia; cur non poterit etiam Causa principalis esse v. g. Deus, Instrumentalis Creatura. Rursus quamvis inductio hæc probaret aliquid de Instrumentis quæ actu sunt, non tamen de Instrumentis possibilibus.

PROBAT secundò idem. Quia si daretur Instrumentum connaturale creandi, esset illud Instrumentum Causa principalis; quia idem haberet specificatum sui, quod & Causa principalis, scilicet non ipsam entitatem creatam, in qua condistingui possunt plures rationes, sed pro specificativo haberet modum attingendi terminum, per negationem omnis subiecti.

RESPONDETUR. Non repugnare, ut idem effectus adeoque idem specificativum sit utriusque, neque enim Causa principalis definitur per aliud sui specificativum ab Instrumento. *Hinc*

Probat tertio Conclusio aliter. Si daretur virtus creativa Instrumentalis, deberet dari respectu DEI, tanquam causæ principalis, nam Creatura, ut suppono, non potest habere vim creandi, tanquam causa principalis; sed respectu DEI non potest dari vis Creativa connaturalis. Quod probatur. Quia si hæc Creatura esset instrumentum connaturale DEI; DEUS sine hoc instrumento agens, censeretur pro sua parte non connaturaliter agere: quia tunc dicitur DEUS non connaturaliter agere, quando non agit secundum exigentiam causarum secundarum, esset autem exigentia in illo instrumento, ut assumatur ad creandum.

CONFIRMATUR. Quia non potest explicari, quid sit hoc esse instrumentum connaturale respectu DEI. Nam quod asserunt; illud instrumentum habiturum se ita, sicut Lumen gloriæ, quod est instrumentum DEI, id non convincit, nam si non erit in entitate supernaturale, non se habebit sicut Lumen gloriæ; & si erit in entitate supernaturale, non erit instrumentum connaturale connaturalitate de qua hic agitur; agitur enim hic de Connaturalitate quæ sit secundum vires naturæ; & si ponas, secundum vires naturæ aliquid esse instrumentaliter Creativum: neque enim major est ratio unius, quam alterius.

DICENDUM est Tertio. *Possibile est instrumentum obediens ad creandum.*

PROBATUR, quia in hoc nulla est implicatio.

OBJICITUR primò. Implicat per Nos Creatura causa principalis, & instrumentalis creativa; Ergo & Obedientialis.

RESPONDETUR. Negando Consequen-

tiam, quia potentia Obedientialis potest se extendere ad ea, immò & debet, ad quæ se non extendit natura. Deinde, causa Obedientialis cum non agat viribus propriis, nec debet habere fundamentum illarum virium; si autem potentia creativa principalis competeret Creaturæ, deberet etiam fundamentum illarum virium eidem competere, quod cum sit independentia operandi à quocunque, quæ Creaturæ cōpetere non potest, sit ut nec vis illa competere possit.

OBJICITUR secundò. Possibilis est actio, quæ immediatè à solo DEO pendeat, & ad quam, ne obediens quidem, assumi potest Creatura; nulla autem est talis, nisi sola Creatio.

RESPONDETUR. Esse talem Creationem, sed proficiscentem tanquam à Causa principali, ita, ut solius sit DEI, tanquam Causæ principalis, agere.

OBJICITUR Tertio. Creatio non potest egredi nisi à potentia Creativa, Creatura autem non habet potentiam creativam. Ergo.

RESPONDETUR. Creaturam non habere potentiam creativam naturalem, habere obediens, supposita elevatione.

DIFFICULTAS III.

An Creatio possit esse ab aeterno.

HÆC quæstio ordinariè examinari solet ad Libros de Mundo. commodè tamen & hoc loco tractabitur, ut materia de Creatione completius discutatur. Tria hic communiter discutiuntur. PRIMò. An potuerit mundus esse ab aeterno quoad Entia permanentia. v. g. An potuerit DEUS ab aeterno creare Angelum vel hominem? Affirmant ex nostris Suar. uterque, Moli. Arriag. Ovied. contra non paucos; & ex nostris contra Tan. Valen. SECUNDò: An motus, & tempus potuerint esse ab aeterno? Affirmat Ovied. cum negasset generationes, posse fieri ab aeterno. TERTIO: An generationes ab aeterno fieri potuerint. v. g. An stupra ab aeterno applicata igni, potuissent disponi, & igniri, & tamen ab aeterno? An item Petrus ab aeterno potuisset generare Paulum, Paulus Joannem; & sic de reliquis? Negat Arriaga & Oviedo contra Pontium, sub conditione id tenentem, scilicet si infinitum non repugnet.

Punctum Difficultatis 1.

An generationes potuerint fieri ab aeterno?

DICENDUM est. *Generationes Successivas non potuisse fieri ab aeterno.* Antequam probetur Conclusio.

SUPPONO I. Quòd in generatione illa v. g. hominum, necesse sit devenire, licet non per finitas

mensuras, ad aliquem, qui non sit genitus, sed immediate à DEO productus.

RATIO. Quia illa collectio successivæ generationis est ens ab alio; nec enim est DEUS; si est ens ab alio, vel omnes illi homines à seipsis producuntur vel generantur, vel non omnes: si non omnes, & tamen ab alio, Ergò deveniendum est ad aliquem, qui immediate sit à DEO; si autem omnes illi à seipsis producuntur, Ergò non deveniunt ad aliquem, qui solus immediate à DEO procedat; quod fieri non potest: quia aliàs daretur processus in infinitum in causis subordinatis, nec deveniunt unquam in cognitionem primæ Causæ, quia non esset devenire in cognitionem ejus, qui primò posuerit eum, à quo generationes primò factæ, vel certè, si non est ullus, qui immediate à DEO processerit, deveniendum erit ad hoc, ut aliquis sit genitus ab eo mediatè quem genuerat, quod repugnat. Quod ipsum probatur. Sint v.g. decem homines, de quibus sit vera propositio: sunt percussus, ita ut nemo ab alio, qui sit extra hos decem, percussus sit, tunc necessariò devenire erit ad aliquem, qui percussus sit eum, à quo percussus est: & quod propter formandam imaginationem de numero finito dictum est, idem ad infinitas illas generationes transferri debet, quòd scilicet, si verum est, omnes esse genitos, & neminem productum ab alio, qui sit extra omnem illam infinitam generationem, devenire erit ad eum, qui sit genitus ab eo, cujus ipse antecessor genuerat.

RESPONDEBIS primò ex Pontio. Dari posse processum in infinitum in causis non subordinatis essentialiter, quamvis non detur in subordinatis essentialiter.

CONTRA. Etiam in causis non subordinatis essentialiter dato processu in infinitum, deveniri debet ad aliquem, qui sit primus non genitus, propter argumentum factum, nisi velis illum primum fuisse genitum ab eo quem genuerat. Deinde Philosophus universaliter negat, dari processum in infinitum in causis subordinatis, arguitque impossibilitatem ex ipsa illarum infinitudine, quæ utrobique reperiretur. Nec est major ratio de causis subordinatis essentialiter, quam non subordinatis essentialiter, Ergò si in illis non datur processus in infinitum, nec in istis dabitur: quia absurdum est finitum effectum pendere à causis infinitis, quamvis non subordinatis essentialiter.

RESPONDEBIS secundò ex eodem. In æternitate à parte post, si darentur generationes, non posset DEUS assignare, & videre ultimum hominem, ex infinitis, successivè producendis. Ergò nec potest videre primum in æternitate à parte antè.

CONTRA. Ne videat DEUS ultimum in æternitate à parte post, est hoc de exigentia æternitatis, à parte post; si enim esset illic ultimum,

clauderetur illa æternitas à parte post, non quæ jam ulteriùs progredieretur. Quod ipsum ulterius, ne retorsioni pateat, sic proponi potest. Æternitas à parte post, est talis naturæ, ut nunquam de illa verum sit dicere, jam nunc est æternitas à parte post. Quidquid enim jam illam sequeretur, esset jam post æternitatem à parte post, hoc quæ ipso illa æternitas à parte post; quia post æternitatem à parte post, nihil potest sequi; quia æternitas à parte post, debet complecti omnes mensuras à parte post. Quia autem de eo, quod est ab æterno à parte antè, dici potest, jam est ab æterno, bene etiam in illo, & sine repugnantia ostendi potest, quòd sit immediate à DEO productum. Unde etiam videt Pater æternus Filii sui ab æterno productionem immediatam, quamvis non videat filii sui productionem ultimam à parte post.

SUPPONO secundò. In ordine ad negandum, quòd dari possint generationes successivæ ab æterno, ponendum est, quòd non eodem instanti, quòd producitur id quod est ab æterno, quòd inquam non in eodem instanti, producat effectum, quia hoc non esset generatio successiva, quam hinc impugnamus, sed plurius entium ab æterno coexistentia; de quo infra.

SUPPONO Tertiò. Quòd non hinc quaeritur: An DEUS ab æterno successivè possit producere entia, quæ sibi succedant? hoc enim spectabit ad sequens punctum, sed inquiritur: an generatio, quæ & qualis de facto successiva datur, poterit fieri ab æterno. *Hic suppositis*

PROBATUR Conclusio. Quando v.g. gallina A. primò à Deo ab æterno producta, excluderet ovum, & ex ovo generaret gallinam B; ante generationem gallinæ B. vel duravit gallina A. spatio finito vel infinito; si duravit spatio infinito. Ergò illa generatio gallinæ B. non est facta ab æterno, quod tu assumebas; siquidem illius generationem præcessit spatium infinitum, cum tamen æternitatem, antè, nihil præcedat, utpotè omnem mensuram à parte antè complectentem; Si duravit spatio finito gallina A, ante generationem gallinæ B. Ergò gallina B. non est ab æterno; siquidem æternitatem antè, nihil, etiam finitum præcedere potest. Ergò ulteriùs non est productio facta gallinæ A ab æterno, quia productum ab æterno, producta in tempore debet antecedere spatio infinito, hoc ipso enim non esset ab æterno, si finitè non nisi distaret à tempore. Supponitur autè generatio illa gallinæ B. propter dicta, & dicenda, facta esse in tempore.

CONFIRMATUR Conclusio. Illa generatio successiva ab æterno, vel habet posterius & prius, vel non habet? si non habet? successiva non est, si habet? quaero, antequam sit posterius, vel est successivum, vel non: si antequam sit posterius, est successivum sine succedente. Ergo ulteriùs definitè successivum est solum prius; siquidem dum est solum

olum prius, jam reperitur definitum, quod est successivum: Si autem antequam sit posterius, non est successivum: cum jam est posterius, quæro de illo posteriori, vel est ab æterno, vel non; si non est ab æterno: Ergo non successit ab æterno, adeoque nec successio æterna: Si est ab æterno illud posterius, Ergo prius, quod etiam complet rationem successivi, non est ab æterno: quia duratio prioris & posterioris non sunt commensurabiles, & si posterius ab æterno prius non erit ab æterno: alias commensuratam durationem haberet. Ut autem prius non sit ab æterno, si posterius est æterno, implicat in terminis.

OBJICITUR 1. Quamvis verum sit, quod immediate à DEO gallina v. g. producta, sit prior quacunque determinata generatione, non est tamen verum, esse priorem omni successivæ generatione, collectivè acceptâ. Quod probatur. Quamvis sit vera hæc propositio in sententia Aristotelis, post quamlibet divisionem in partes quantumvis minimas, possibiles esse alias divisiones, tamen falsa est hæc Consequentia: Ergo post omnes divisiones hujus continui, possibilis est alia. Rursus vera est hæc propositio: quilibet numerus finitus, habet alium numerum finitum excedentem; Ergo omnes numeri collectivè sumpti, habent numerum excedentem. Ergo etiam ex hoc antecedenti: Creatura immediate à Deo producta antecedit omnem generationem distributivè acceptam, non sequetur, quod antecedit omnem collectivè acceptam.

RESPONDETUR adferendo disparitatem. Quia in adlatis exemplis reperitur absurdum, nullum autem est in consequenti. Quod ipsum probatur: quia in partibus collectivè acceptis continentur omnes partes possibiles, in numero item finito collectivè accepto continentur omnes numeri finiti, adeoque, si aliquid restaret supra collectionem numeri finiti, restaret aliquid supra id, quod est etiam in tota collectione numeri finiti, adeoque restaret aliquid supra seipsum: item in omnibus partibus divisibilibus collectivè acceptis, continentur partes omnes, si ergo adhuc essent divisibiles supra, quam essent divisibiles. Jam autem in generatione illa successiva ab æterno, non contineretur id, quod supponitur immediate productum à DEO. Hinc, si ponatur illud immediate à DEO productum, esse prius omnibus aliis generationibus collectivè acceptis, non supponetur prius seipso. Denique non arguitur hic ex eo, quod singulis genitis sit prior gallina immediate à DEO producta, esse etiam priorem omnibus collectivè acceptis; quod, amen solum adstruere videtur objectio adlata: quando autem teneat consequentia à distributione ad collectionem, dictum in prima parte, ubi probatur DEI existentia.

OBJICITUR 2. Possibilis est generatio æterna à parte post: Ergo etiam possibilis erit generatio æterna à parte antè.

RESPONDETUR. disparitatem esse; quia si concedatur prius & posterius in generatione æterna à parte post, nullum esset absurdum; nec enim pro absurdo inferri potest, aliquid ex illis non esse æternum, cum pro concessio detur, nihil esse illud æternum, si autem concedatur prius & posterius in generatione æterna à parte antè, sequetur absurdum, ut dictum supra.

OBJICITUR 3. Ponamus stupam applicari igni ab æterno, cum ignis sit causa necessaria, eodem instanti, quo ponetur cum stupâ, igniet stupam. Idemque ad imaginationem promptius fiet in pyrio pulvere. Ergo generabit ab æterno ignem. Itè ponatur lapis ab æterno suspensus in aëre, descendet deorsum ab æterno, qui modus est successivus &c. Ergo aliquid successivum potest dari ab æterno. Angelus item creatus ab æterno posset unam cognitionem post aliam exercere, quo in eventu, daretur successio cognitionum.

RESPONDET OVIEDO, ab igne non comburendam stupam ab æterno, idem dicendum de pyrio pulvere, lapide, &c. RATIO: quia hoc ipso, quod DEUS velit creare stupam ab æterno, decernet independentem à quocunque contrario, exigente illius corruptionem, conservare illam per æternitatem: comburi itaque non poterit, nisi in tempore; quod tempus incipere citius & citius potest, ita ut nullum sit assignare tempus, quo citius igni non potuerit, quia res æterna à parte antè potest hoc vel illo tempore, vel instanti finire. Addit non posse dici, quod ignis comburat stupam primo instanti, quo posset; posset enim citius & citius.

Punctum Difficultatis 2.

An Motus & Tempus potuerint esse ab æterno?

DICENDUM est. *Motum successivum & Tempus non potuisse esse ab æterno.*

PROBATUR primò. Restaurando argumenta, quibus responsionem attulit OVIEDO.

Primum ARGUMENTUM est. In motu successivo necessariò debent dari partes priores & posteriores, tunc quæro, illud prius vel antecessit id, quod est posterius, æternitate, vel antecessit non nisi tempore? si antecessit æternitate? Ergo motus ille non fuit ab æterno successivè fluens; si antecessit tempore? Ergo posterius illud non fuit ab æterno, nec etiam prius illud fuit ab æterno; siquidem antecessit non nisi tempore, quod non est ab æterno.

RESPONDET OVIEDO. Quod nulla pars motus fuerit ab æterno, sed inde non sequitur motum non fuisse ab æterno, quia etsi quilibet illius pars fuerit in tempore, ante illam potest assignari